

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/35/2018
Identifikačné číslo spisu: 2018014383
Dátum vydania rozhodnutia: 11. septembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2018014383.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 11. septembra 2018 v Bratislave, vo veci vyžiadanej osoby U. G., v konaní o vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu, o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 2. augusta 2018, sp. zn. 5 Ntc 11/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť vyžiadanej osoby U. G. s a z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave uznesením z 2. augusta 2018, sp. zn. 5 Ntc 11/2018, rozhodol, že podľa § 22 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoEZR“) sa vykoná európsky zatýkací rozkaz vydaný 22. marca 2018 Krajským súdom v Budapešti, Maďarská republika, sp. zn. 17.B.15/2018, na vyžiadajú osobu U. G., narodený X. M. XXXX v X., X., bytom O., štátny občan X. (ďalej aj „vyžiadaná osoba“ alebo „sťažovateľ“), na účely trestného stíhania do Maďarskej republiky pre zločin úkladnej vraždy podľa § 160 ods. 1, 2 písm. a/, b/, c/, d/ Trestného zákonníka Maďarskej republiky, ktorého sa mal dopustiť ako návodca, na skutkovom základe uvedenom v rozhodnutí. Proti uzneseniu podala vyžiadaná osoba sťažnosť, ktorú odôvodnila jeho nesprávnosťou s poukazom na premlčanie trestného stíhania a existenciu dôvodu pre obligatórne odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1 písm. e/ ZoEZR. Európskemu zatýkaciemu rozkazu vytkla absenciu podstatných okolností pre posúdenie otázky premlčania. Podľa právneho poriadku Slovenskej republiky sa musí vychádzať z právnej úpravy účinnej v čase skutku (august 1996), pričom k premlčaniu trestného stíhania by došlo v auguste 2006, resp. pri právnej kvalifikácii skutku podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v zmysle § 67 ods. 1 písm. a/ tohto zákona pri dvadsaťročnej premlčacej dobe v auguste 2016. Nejasná formulácia v európskom zatýkacom rozkaze týkajúca sa predpokladaného neprerušenia premlčacej doby by mala byť dôvodom na odmietnutie jeho vykonania, prípadne na zisťovanie ďalších informácií. Vo vzťahu k právomoci slovenských orgánov sťažovateľ poukázal na § 4 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. (ďalej len „Tr. zák.“) v spojení s §§ 2 písm. h/, 24 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) a čl. 13, 24 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení

utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany so záverom, že vyžiadaná osoba ako žiadateľ o azyl má analogické postavenie ako cudzinec s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, čo zakladá právomoc slovenských orgánov na trestné stíhanie skutku, ktorý je predmetom európskeho zatýkacieho rozkazu. Napadnutému uzneseniu vytkol aj neuvedenie údajov o vyjadrení vyžiadanej osoby k uplatneniu zásady špeciality v zmysle § 22 ods. 5 ZoEZR. Navrhol podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie zrušiť a vysloviť, že európsky zatýkací rozkaz sa nevykoná. Prokurátor sa k sťažnosti nevyjadril. Najvyšší súd ako súd sťažnostný (§ 22 ods. 8 ZoEZR), na podklade procesne prípustnej sťažnosti (§ 22 ods. 7 ZoEZR), ktorú podala oprávnená osoba včas (§§ 186, 187 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 1 ods. 2 ZoEZR), preskúmal v zmysle § 192 a nasl. v spojení s § 1 ods. 2 ZoEZR správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce, a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná. Z obsahu relevantného spisu je zrejmé, že krajský súd rozhodol o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu v súlade so zákonom. Aj podľa názoru najvyššieho súdu sú dané všetky dôvody na rozhodnutie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného na vyžiadajú osobu U. G. 22. marca 2018 Krajským súdom v Budapešti (Súdny dvor okolia Budapešti) pod sp. zn. 17.B.15/2018, na účely trestného stíhania do Maďarskej republiky pre zločin úkladnej vraždy podľa § 160 ods. 1, 2 písm. a/ až d/ Trestného zákonníka Maďarskej republiky, ktorého sa mal dopustiť ako návodca, v úmysle získať majetkový prospech, z podlého motívu a s osobitnou krutosťou. Krajský súd v zmysle § 22 ods. 3 ZoEZR vyžiadanej osobe a jej obhajcovi umožnil, aby sa pred rozhodnutím písomne vyjadrili k návrhu prokurátora na rozhodnutie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorú možnosť využili. Vyžiadaná osoba sa ku skutku, ktorý je predmetom európskeho zatýkacieho rozkazu, vyjadrila aj počas výsluchu na Krajskej prokuratúre Trnava 30. mája 2018 za prítomnosti ustanoveného obhajcu, na ktorom okrem iných, skutočností uviedla, že s vydaním nesúhlasí a na uplatnení zásady špeciality trvá v celom rozsahu. Pokiaľ ide o samotné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, podmienkami pre jeho vydanie a realizáciu sa zaoberal krajský súd, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal najmä na § 4 ods. 3, 4 ZoEZR, v zmysle ktorého súd nezisťuje otázku obojstrannej trestnosti v prípade trestných činov, pre ktoré možno v štáte pôvodu uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky a ktorý je v európskom zatýkacom rozkaze príslušným orgánom štátu pôvodu označený priradením k jednej alebo viacerým kategóriám trestných činov uvedených v odseku 4. Námietku premlčania nezohľadnil, lebo nie je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. V tomto smere ani najvyšší súd nezistil dôvody obligatórneho či fakultatívneho odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1, 2 ZoEZR. Z obsahu spisu vyplýva, že trestný čin, pre ktorý má byť vyžiadaná osoba vydaná na trestné stíhanie do Maďarskej republiky, bol v európskom zatýkacom rozkaze právne kvalifikovaný ako zločin úkladnej vraždy spáchaný v úmysle získať majetkový prospech, z podlého motívu a s osobitnou krutosťou podľa § 160 ods. 1, 2 písm. a/, b/, c/, d/ Trestného zákonníka Maďarskej republiky a vyžiadaná osoba sa ho mala dopustiť ako návodca 23. augusta 1996 v Maďarskej republike. Zároveň bol označený ako trestný čin, pre ktorý je v štáte pôvodu možné uložiť trest odňatia slobody do desať až dvadsať rokov alebo na doživotie, a bol zaradený do kategórie podľa § 4 ods. 4 písm. n/ ZoEZR (vražda, závažné ublíženie na zdraví) medzi trestné činy, ktorých obojstranná trestnosť sa neskúma. Európsky zatýkací rozkaz obsahuje v časti f) údaj o tom, že podľa § 26 ods. 3 písm. a/ Trestného zákonníka Maďarskej republiky sa trestnosť trestného činu slúžiaceho za základ zatýkacieho rozkazu nepremlčí. Podľa ZoEZR § 22 ods. 4 ak sa v konaní preukáže, že existuje dôvod odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1, súd rozhodne, že európsky zatýkací rozkaz sa nevykoná. Ak sa v konaní preukáže, že existuje dôvod odmietnutia podľa § 23 ods. 2, súd môže rozhodnúť, že sa európsky zatýkací rozkaz nevykoná; ods. 5 ak súd rozhodne o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, vo svojom rozhodnutí uvedie aj údaje o vyjadrení osoby k uplatneniu zásady špeciality; § 23 ods. 1 písm. e/ vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu sa odmieta, ak vykonávajúci justičný orgán zistil, že trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody vyžiadanej osoby sú premlčané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Dôvody pre odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu sú vymedzené v § 23 ZoEZR a delia sa na dôvody obligatórne, vymedzené v odseku 1, a fakultatívne, tie upravuje odsek 2 a 3. Medzi obligatórne, teda také, ktoré súd skúma ex offa a pre ktoré je vždy povinný rozhodnúť o nevykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, patrí aj dôvod

premlčania. Ustanovenie § 23 ods. 1 písm. e/ ZoEZR však vymedzuje dve podmienky, ktoré pre postup podľa § 22 ods. 4 veta prvá ZoEZR musia byť splnené súčasne (kumulatívne), a to premlčanie trestného stíhania podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a existencia právomoci slovenských orgánov, pričom pri nenaplnení čo i len jednej z nich nie je možné vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu odmietnuť. Podľa Tr. zák. § 4 podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý mimo územia Slovenskej republiky spáchal občan Slovenskej republiky alebo cudzinec, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Podľa zákona o azyle § 2 písm. h/ na účely tohto zákona sa rozumie žiadateľom cudzinec, ktorý na útvare Policajného zboru podľa § 3 ods. 2 vyhlási, že žiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, alebo iná osoba, o ktorej to ustanovuje tento zákon; písm. i/ na účely tohto zákona sa rozumie azylantom cudzinec, ktorému Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky udelilo azyl; § 24 ods. 1 azylant sa považuje za cudzinca, ktorému sa udelil trvalý pobyt; § 54 ods. 2 cudzinec, ktorému sa priznalo postavenie utečenca podľa doterajších predpisov, sa považuje za azylanta podľa tohto zákona. Najvyšší súd sa nestotožňuje s námietkou, že v tomto prípade je na trestné stíhanie v zmysle § 4 Tr. zák. daná právomoc slovenských orgánov. Za účelom zachovania obhajobných práv vyžadanej osoby, ako i práva na spravodlivý proces, sťažnostný súd považoval za potrebné preveriť námietky sťažovateľa a skutočnosti týkajúce sa jeho postavenia v konaní o azyle a v tejto súvislosti dopytom na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, zisťoval stav a výsledok tohto konania. Zistil, že U. G. podal 26. apríla 2018 žiadosť o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky. O žiadosti Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, rozhodlo 28. mája 2018 podľa § 12 ods. 1 písm. a/, ods. 3 zákona o azyle tak, že ju ako zjavne neopodstatnenú zamietlo. Rozhodnutie bolo vyžadanej osobe vyhlásené (doručené) 5. júna 2018, kedy nadobudlo právoplatnosť, a vzhľadom na nepodanie správnej žaloby sa stalo vykonateľným 25. júna 2018. Ďalšie konania vo vzťahu k sťažovateľovi na tomto orgáne vedené nie sú. V zmysle citovaných ustanovení sa za cudzinca s trvalým pobytom považuje výlučne azylant, t. j. osoba, ktorej bol Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky udelený azyl. Žiadateľ o azyl má v zmysle zákona o azyle osobitné postavenie i práva, ktoré sú odlišné od tých, ktoré prináležia azylantovi, preto v tomto smere analógiu tak, ako ju z ním citovaných ustanovení vyvodil sťažovateľ, nemožno použiť. Vyžiadaná osoba mala v tomto konaní postavenie žiadateľa a azyl jej udelený nebol, z ktorého dôvodu ju nebolo možné v zmysle zákona o azyle považovať za cudzinca s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. Navyše konanie o azyle bolo právoplatne skončené a v súčasnosti, rovnako tak v čase rozhodovania krajského súdu, už sťažovateľ nemal postavenie žiadateľa o azyl, a neboli zistené ani iné relevantné skutočnosti v tejto súvislosti. Osobitne vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej len „smernica“) je nutné uviesť, že táto bola prebratá v rámci právne záväzných aktov Európskej únie, okrem iných aj do zákona o azyle (Príl. 5, bod 2.) a v tejto podobe je súčasťou slovenského právneho poriadku, pričom nemožno opomíňať skutočnosť, že i samotná smernica v čl. 24 bod 1. pre vydanie povolenia na pobyt predpokladá udelenie medzinárodnej ochrany zo strany konkrétneho štátu. Medzinárodnou ochranou smernica rozumie postavenie utečenca a doplnkovú ochranu (čl. 2 písm. a/), postavenie utečenca uznanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva členským štátom za utečenca (čl. 2 písm. e/) a doplnkovou ochranou uznanie takejto osoby za osobu oprávnenú na doplnkovú ochranu (čl. 2 písm. g/). Z obsahu spisu je zrejmé, že skutok nebol spáchaný na území Slovenskej republiky a ani sa za spáchaný na jej území nepovažuje (§ 3 ods. 2, 3 Tr. zák.), sťažovateľ je cudzím štátnym príslušníkom a na území Slovenskej republiky nemá trvalý ani prechodný pobyt, pričom azyl mu nebol udelený, a nejde ani o trestný čin spadajúci do kategórie trestných činov podľa § 5a Tr. zák. Právomoc slovenských orgánov na trestné stíhanie vyžadanej osoby v zmysle § 3 a nasl. Tr. zák. (obdobne § 17 a nasl. Tr. zák. č. 140/1961 Zb.) nie je daná a námietky sťažovateľa v tomto smere sú irelevantné. Vzhľadom k tomu, že existencia právomoci slovenských orgánov na trestné stíhanie vyžadanej osoby ako jedna z kumulatívnych podmienok pre odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1 písm. e/ ZoEZR nebola splnená, nebolo ďalej potrebné zaoberať sa otázkou premlčania trestného stíhania, nakoľko aj v prípade jeho existencie by odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu bolo vylúčené. V tejto spojitosti sa preto aj prípadné ďalšie šetrenia tejto otázky javia ako neúčelné, keďže by nemali

vplyv na rozhodnutie v prejednávanej veci. Pokiaľ ide o vytýkaný nedostatok spočívajúci v absencii náležitostí napadnutého rozhodnutia v zmysle § 22 ods. 5 ZoEZR, treba podotknúť, že údaje o vyjadrení vyžiadanej osoby k uplatneniu zásady špeciality sa nachádzajú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (str. 3). Aj keď ich krajský súd osobitne v rámci argumentácie nezdôraznil, z rozhodnutia sú zrejmé, preto ani v tejto časti nemožno dať za pravdu sťažovateľovi. Najvyšší súd nezistil dôvod pre obligatórne či fakultatívne odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu, preto sťažnosť vyžiadanej osoby U. G. ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.